Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 13. novembra 2018*

„Predhodno odločanje – Uredba (EU) št. 604/2013 – Uredba (ES) št. 1560/2003 – Določitev države članice, ki je odgovorna za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito – Merila in mehanizmi za določitev – Zahteva za sprejem ali ponovni sprejem prosilca za azil – Negativni odgovor zaprošene države članice – Prošnja za ponovno preučitev – Člen 5(2) Uredbe št. 1560/2003 – Rok za odgovor – Iztek – Učinki“

V združenih zadevah C-47/17 in C-48/17,

katerih predmet sta predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ju je vložilo Rechtbank Den Haag (sodišče v Haagu, Nizozemska), z odločbama z dne 23. januarja in 26. januarja 2017, ki sta prispeli na Sodišče 1. februarja in 3. februarja 2017, v postopkih

X (C-47/17),

X (C-48/17)

proti

Staatssecretaris voor Veiligheid en Justitie,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, R. Silva de Lapuerta, podpredsednica, J.-C. Bonichot, M. Vilaras in F. Biltgen, predsedniki senatov, E. Juhász, M. Ilešič (poročevalec), J. Malenovský, E. Levits, L. Bay Larsen in S. Rodin, sodniki,

generalni pravobranilec: M. Wathelet,

sodna tajnica: L. Carrasco Marco, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 16. januarja 2018,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za X (C-47/17) C. C. Westermann-Smit, advocaat,

– za X (C-48/17) D. G. J. Sanderink in A. Khalaf, advocaten,

– za nizozemsko vlado M. K. Bulterman in M. L. Noort, agentki,

– za nemško vlado T. Henze in R. Kanitz, agenta,

* Jezik postopka: nizozemščina.

– za madžarsko vlado M. M. Tátrai, M. Z. Fehér in G. Koós, agenti,

– za vlado Združenega kraljestva S. Brandon, R. Fadoju in C. Crane, agenti, skupaj z D. Blundellom, barrister,

– za švicarsko vlado E. Bichet, agent,

– za Evropsko komisijo G. Wils in M. Condou-Durande, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 22. marca 2018

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predloga za sprejetje prehodne odločbe se nanašata na razlago člena 5(2) Uredbe Komisije (ES) št. 1560/2003 z dne 2. septembra 2003 o podrobnih pravilih za uporabo Uredbe Sveta (ES) No 343/2003 o določitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 200), kakor je bila spremenjena z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 118/2014 z dne 30. januarja 2014 (UL 2014, L 39, str. 1) (v nadaljevanju: Izvedbena uredba).

2 Ta predloga sta bila vložena v okviru sporov med prosilcema za azil in Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (državni sekretar za varnost in pravosodje, Nizozemska, v nadaljevanju: državni sekretar).

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba Eurodac

3 Člen 9 Uredbe (EU) št. 603/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi sistema Eurodac za primerjavo prstnih odtisov zaradi učinkovite uporabe Uredbe (EU) št. 604/2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, in o zahtevah za primerjavo s podatki iz sistema Eurodac, ki jih vložijo organi kazenskega pregona držav članic in Europol za namene kazenskega pregona, ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1077/2011 o ustanovitvi Evropske agencije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (UL 2013, L 180, str. 1, v nadaljevanju: Uredba Eurodac) določa:

„1. Vsaka država članica nemudoma vzame prstne odtise vseh prstov vsakemu prosilcu za mednarodno zaščito, ki je star vsaj 14 let, ter jih čim hitreje in najpozneje 72 ur od vložitve njegove prošnje za mednarodno zaščito, kot je opredeljeno v členu 20(2) Uredbe (EU) št. 604/2013 posreduje centralnemu sistemu […].

[…]

3. Podatki o prstnih odtisih […], ki jih posreduje katera koli država članica, […] se samodejno primerjajo s podatki o prstnih odtisih, ki so jih posredovale druge države članice in so že shranjeni v centralnem sistemu.

[…]

5. Centralni sistem samodejno posreduje zadetek ali negativen rezultat primerjave državi članici izvora. […]“

4 Člen 14 Uredbe Eurodac določa:

„1. Vsaka država članica nemudoma odvzame prstne odtise vseh prstov vsakemu državljanu tretje države ali osebi brez državljanstva, ki je dopolnila vsaj 14 let, ki so jo pristojni nadzorni organi prijeli zaradi nezakonitega prehoda meje te države članice po kopnem, morju ali zraku, ko je prišla iz tretje države, in ki je niso poslali nazaj, ali ki ostaja fizično prisotna na ozemlju držav članic in ni priprta, zaprta ali pridržana celo obdobje med prijetjem in odstranitvijo na podlagi odločitve, da se jo pošlje nazaj.

2. Zadevna država članica čim prej in najpozneje v 72 urah po datumu prijetja posreduje v centralni sistem […] podatke v zvezi z vsakim državljanom tretje države ali osebo brez državljanstva iz odstavka 1, ki je niso poslali nazaj […].

[…]“

Uredba Dublin III

5 V uvodnih izjavah 4, 5, 7 in 12 Uredbe (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva (UL 2013, L 180, str. 31, v nadaljevanju: Uredba Dublin III) je navedeno:

„(4) Sklepi [Evropskega sveta, sprejeti na posebnem zasedanju v Tampereju 15. in 16. oktobra 1999,] navajajo tudi, da bi moral [skupni evropski azilni sistem] v kratkem času vključevati tudi jasen in izvedljiv način za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil.

(5) Tak način bi moral temeljiti na objektivnih, poštenih merilih za zadevne države članice in osebe. Zlasti bi moral omogočati hitro določitev odgovorne države članice, da bi se zagotovil učinkovit dostop do postopkov za priznanje mednarodne zaščite in ne bi bil ogrožen cilj hitre obravnave prošenj za mednarodno zaščito.

[…]

(7) V stockholmskem programu je Evropski svet ponovno potrdil svojo zavezo, da bo najpozneje do leta 2012 v skladu s členom 78 [PDEU] vzpostavil skupno območje zaščite in solidarnosti za osebe, ki jim je priznana mednarodna zaščita. Poleg tega je poudaril, da [d]ublinski sistem ostaja temeljni kamen [s]kupnega evropskega azilnega sistema, saj jasno dodeljuje odgovornost med državami članicami za obravnavo prošenj za mednarodno zaščito.

[…]

(12) Direktiva 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite [(UL 2013, L 180, str. 60),] bi se morala uporabljati hkrati in brez poseganja v določbe o postopkovnih zaščitnih ukrepih, ki jih ureja ta uredba, pri tem pa upoštevati omejitve glede uporabe navedene direktive.“

6 V skladu s členom 2(d) Uredbe Dublin III pomeni „‚obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito' […] kakršno koli obravnavo prošnje ali odločitev ali sklep v zvezi s tako prošnjo za mednarodno zaščito s strani pristojnega organa v skladu z Direktivo 2013/32/EU in Direktivo 2011/95/EU, razen postopkov določanja odgovorne države članice v skladu s to uredbo".

7 Člen 3(2) Uredbe Dublin III določa:

„Kadar na osnovi meril iz te uredbe ni mogoče določiti nobene odgovorne države članice, je za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito odgovorna prva država članica, v kateri je bila prošnja vložena.

Kadar predaja prosilca v državo članico, ki je bila prvotno določena za odgovorno, ni mogoča zaradi utemeljene domneve, da v tej državi članici obstajajo sistemske pomanjkljivosti v zvezi z azilnim postopkom in pogoji za sprejem prosilcev, ki bi lahko povzročile nevarnost nečloveškega ali ponižujočega ravnanja v smislu člena 4 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, država članica, ki izvede postopek določanja odgovorne države članice, še naprej preučuje merila iz poglavja III, da bi ugotovila, ali je mogoče določiti drugo državo članico kot odgovorno.

Kadar predaja v skladu s tem odstavkom ni mogoča v nobeno državo članico, določeno na podlagi meril iz poglavja III, ali v prvo državo članico, v kateri je bila vložena prošnja, država članica, ki izvede postopek določanja odgovorne države članice, postane odgovorna država članica."

8 Člen 13(1) Uredbe Dublin III določa:

„Kadar se na podlagi dokazov ali posrednih okoliščin, opisanih na dveh seznamih iz člena 22(3) te uredbe, vključno s podatki iz Uredbe [Eurodac], ugotovi, da je prosilec ob prihodu iz tretje države nezakonito prečkal mejo države članice po kopnem, morju ali zraku, je za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito odgovorna država članica, v katero je vstopil na ta način. Ta odgovornost preneha 12 mesecev po datumu nezakonitega prehoda meje."

9 Člen 17(1) Uredbe Dublin III določa:

„Z odstopanjem od člena 3(1) se lahko vsaka država članica odloči, da obravnava prošnjo za mednarodno zaščito, ki jo v njej vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, tudi če tako obravnavanje ni njena odgovornost glede na merila iz te uredbe.

[…]"

10 Člen 18 navedene uredbe določa:

„1. Odgovorna država članica po tej uredbi, je zavezana, da:

(a) pod pogoji iz členov 21, 22 in 29 sprej[me] prosilca, ki je vložil prošnjo v drugi državi članici;

(b) pod pogoji iz členov 23, 24, 25 in 29 ponovno sprej[me] prosilca, katerega prošnja se obravnava in ki je podal prošnjo v drugi državi članici ali ki je na ozemlju druge države članice brez dokumenta za prebivanje;

[…]

2. V primerih, ki spadajo v področje uporabe odstavka 1(a) in (b), odgovorna država članica obravnava ali dokonča obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo je podal prosilec.

[…]"

11 Člen 20(1) in (5) iste uredbe določa:

„1. Postopek določanja odgovorne države članice se začne takoj, ko je v državi članici prvič vložena prošnja za mednarodno zaščito.

[…]

5. Prosilca, ki je prisoten v drugi državi članici brez dokumenta za prebivanje ali ki tam vloži prošnjo za mednarodno zaščito po umiku svoje prve prošnje, podane v drugi državi članici med postopkom določanja odgovorne države članice, država članica, v kateri je bila najprej vložena ta prošnja za mednarodno zaščito, ponovno sprejme pod pogoji iz členov 23, 24, 25 in 29 z namenom dokončanja postopka določanja odgovorne države članice.

[…]“

12 Člen 21 Uredbe Dublin III določa:

„1. Kadar država članica, v kateri je bila vložena prošnja za mednarodno zaščito, meni, da je za obravnavanje prošnje odgovorna druga država članica, lahko čim hitreje, v vsakem primeru pa tri mesece od datuma, na katerega je bila prošnja vložena v smislu člena 20(2), od druge države članice zahteva, da sprejme prosilca.

Ne glede na prvi pododstavek v primeru zadetka v sistemu Eurodac, ki se ujema s podatki, zabeleženimi v skladu s členom 14 Uredbe [Eurodac], se v skladu s členom 15(2) navedene uredbe zahteva pošlje v dveh mesecih od prejema tega zadetka.

Kadar zahteva po sprejemu prosilca ni dana v obdobjih, določenih v prvem in drugem pododstavku, je za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito odgovorna država članica, v kateri je bila prošnja vložena.

2. Država članica, ki poda zahtevo, lahko prosi za nujen odgovor v primerih, kadar je prošnja za mednarodno zaščito vložena po zavrnitvi dovoljenja za vstop ali nadaljnje bivanje, po prijetju zaradi nezakonitega bivanja ali po vročitvi ali izvršitvi odstranitvenega naloga.

V zahtevi se navede utemeljene razloge za nujen odgovor in rok, v katerem se odgovor pričakuje. Ta rok je vsaj en teden.

3. V primerih iz odstavkov 1 in 2 se zahteva za sprejem s strani druge države članice poda na podlagi standardnega obrazca in vključuje dokaze ali posredne okoliščine, kot so opisani na dveh seznamih iz člena 22(3) in/ali ustrezne elemente iz izjave prosilca, ki organu države članice, na katero je naslovljena zahteva, omogočajo, da preveri, če je odgovorna na osnovi meril, določenih v tej uredbi.

Komisija z izvedbenimi akti vzpostavi enotne pogoje za posvetovanje in izmenjavo podatkov med državami članicami. […]“

13 Člen 22 Uredbe Dublin III določa:

„1. Država članica, na katero je zahteva naslovljena, preveri potrebno in se o zahtevi za sprejem prosilca odloči v dveh mesecih od datuma, ko je prejela zahtevo.

[…]

3. Komisija z izvedbenimi akti vzpostavi in redno pregleduje oba seznama z navedbo ustreznih elementov dokazov in posrednih okoliščin […].

[…]

6. Kadar država članica, ki daje zahtevo, prosi za nujen odgovor v skladu z določbami člena 21(2), država članica, na katero je zahteva naslovljena, vloži vse napore, da bi spoštovala zahtevani rok. V izrednih primerih, ko se lahko dokaže, da je obravnavanje zahteve za sprejem prosilca posebej zapleteno, lahko država članica, na katero je zahteva naslovljena, odgovori po zahtevanem roku, vendar v vsakem primeru najkasneje v enem mesecu. V takih primerih mora država članica, na katero je zahteva naslovljena, državi članici, ki daje zahtevo, v prvotno zahtevanem roku sporočiti svojo odločitev, da bo svoj odgovor odložila.

7. Opustitev ukrepanja v dvomesečnem roku iz odstavka 1 in enomesečnem roku iz odstavka 6 je enakovredna sprejetju zahteve in posledica tega je obveznost sprejema osebe, vključno z obveznostjo zagotovitve ustrezne ureditve za prihod.“

14 Člen 23 Uredbe Dublin III določa:

„1. Kadar država članica, v kateri je oseba iz člena 18(1)(b), (c) ali (d) vložila novo prošnjo za mednarodno zaščito, meni, da je v skladu s členom 20(5) in členom 18(1)(b), (c) ali (d) za obravnavanje prošnje pristojna druga država članica, lahko zahteva, da to osebo ponovno sprejme ta druga država članica.

2. Zahteva za ponovni sprejem zadevne osebe se poda čim hitreje oziroma v vsakem primeru v dveh mesecih od prejema zadetka Eurodac, kot je opredeljeno v členu 9(5) Uredbe [Eurodac].

Če zahteva za ponovni sprejem temelji na dokazih, ki niso pridobljeni iz sistema Eurodac, se državi članici, na katero je zahteva naslovljena, pošlje v treh mesecih od datuma, ko je bila v smislu člena 20(2) vložena prošnja za mednarodno zaščito.

3. Kadar zahteva za ponovni sprejem ni podana v rokih iz odstavka 2, je za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito odgovorna država članica, v kateri je bila vložena nova prošnja.

4. Zahteva za ponovni sprejem se poda na podlagi standardnega obrazca ter vključuje dokaze ali posredne okoliščine, kot so opisani na dveh seznamih iz člena 22(3), in/ali ustrezne elemente iz izjav zadevne osebe, ki organom države članice, na katero je zahteva naslovljena, omogočajo, da preveri, ali je odgovorna na podlagi meril, določenih v tej uredbi.

Komisija z izvedbenimi akti vzpostavi enotne pogoje za pripravo in predložitev zahtev za ponovni sprejem. […]“

15 Člen 25 Uredbe Dublin III določa:

„1. Država članica, na katero je zahteva naslovljena, ustrezno preveri in sprejme odločbo o zahtevi po ponovnem sprejemu zadevne osebe čim prej in v nobenem primeru ne pozneje od enega meseca od datuma prejetja zahteve. Če zahteva temelji na podatkih, pridobljenih iz sistema Eurodac, se ta rok skrajša na dva tedna.

2. Opustitev ukrepanja v roku enega meseca oziroma dveh tednov iz odstavka 1, je enakovredna sprejetju zahteve in posledica tega je obveznost ponovnega sprejema zadevne osebe, vključno z obveznostjo zagotovitve ustrezne ureditve za prihod.“

16 Člen 29 Uredbe Dublin III določa:

„1. Predaja prosilca […] iz države članice, ki poda zahtevo, v odgovorno državo članico, se izvede v skladu z nacionalno zakonodajo države članice, ki poda zahtevo, po posvetu med zadevnima državama članicama, kakor hitro je to praktično izvedljivo in najkasneje v šestih mesecih po odobritvi zahteve, da bo druga država članica sprejela ali ponovno sprejela zadevno osebo ali končni odločitvi o pritožbi ali ponovnem pregledu, če […] obstaja odložilni učinek.

[…]

2. Kadar se predaja ne opravi v roku šestih mesecev, je odgovorna država članica oproščena svoje obveznosti sprejema ali ponovnega sprejema zadevne osebe, odgovornost pa se nato prenese na državo članico, ki poda zahtevo. Ta rok se lahko podaljša na največ eno leto, če predaja ni bila možna, ker je zadevna oseba v zaporu, ali na največ osemnajst mesecev, če zadevna oseba pobegne.

[…]“

17 V skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge II k Uredbi Dublin III člen 18 in člen 20(1)(b) Uredbe Sveta (ES) št. 343/2003 z dne 18. februarja 2003 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 109, v nadaljevanju: Uredba Dublin II), ki je bila razveljavljena in nadomeščena z Uredbo Dublin III, ustrezata členu 22 in členu 25(1) zadnjenavedene uredbe.

Izvedbena uredba

18 V preambuli Izvedbene uredbe je navedeno, da je bila ta sprejeta „ob upoštevanju Uredbe [Dublin II], ter zlasti člena 15(5), člena 17(3), člena 18(3), člena 19(3) in (5), člena 20(1), (3) in (4) in člena 22(2) Uredbe“.

19 Člen 5 Izvedbene uredbe določa:

„1. Kadar je po opravljenih preverjanjih zaprošena država članica mnenja, da predložena dokazila ne pomenijo vzpostavitve njene pristojnosti, pošlje državi članici prosilki negativen odgovor, v katerem podrobno navede vse razloge za svojo zavrnitev.

2. Država članica prosilka lahko, kadar je mnenja, da zavrnitev temelji na napačni oceni ali kadar lahko predloži dodatna dokazila, prosi za ponovno preučitev svojega zahtevka. To možnost je treba uveljaviti v roku treh tednov po prejemu negativnega odgovora. Zaprošena država članica si prizadeva odgovoriti v roku dveh tednov. Vendar pa ta dodatni postopek ne podaljšuje rokov, predvidenih v členu 18(1) in (6) ter členu 20(1)(b) Uredbe [Dublin II].“

20 Priloga X k Izvedbeni uredbi v delu A vsebuje informacije o Uredbi Dublin III za prosilce za mednarodno zaščito. Pod naslovom „Kako dolgo bo trajalo, da se odloči, katera država bo obravnavala mojo prošnjo? Koliko časa bo preteklo, preden bo moja prošnja obravnavana?“ je med drugim navedeno, da lahko „[c]elotni […] postopek[, določen v Uredbi Dublin III], do vaše predaje navedeni državi, v normalnih okoliščinah traja do 11 mesecev. Vašo prošnjo za azil bo nato preučila odgovorna država. Ta rok je lahko drugačen, če se skrivate pred organi, ste zaprti ali pridržani oziroma če se pritožite zoper odločbo o predaji.“ V delu B te priloge, ki vsebuje informacije o tem postopku za prosilce za mednarodno zaščito, ki so v navedenem postopku, so v zvezi s tem podrobneje navedeni roki za vložitev prošnje za sprejem ali ponovni sprejem ter za odgovor na tako prošnjo in za premestitev prosilca.

Nizozemsko pravo

Splošni zakon o upravnem postopku

21 Člen 4:17(1) Algemene wet bestuursrecht (splošni zakon o upravnem postopku) določa, da če upravni organ o vlogi ne odloči pravočasno, je dolžan vlagatelju plačati denarno kazen za vsak dan zamude, vendar to obdobje ne more biti daljše od 42 dni. Člen 4:17(2) tega zakona določa, da je znesek denarne kazni 20 EUR na dan za prvih štirinajst dni zamude, 30 EUR na dan za naslednjih štirinajst dni in 40 EUR na dan za preostale dni. Člen 4:17(3) navedenega zakona določa, da je prvi dan, ko se plača denarna kazen, dan izteka dvotedenskega roka, ki začne teči na dan po izteku roka, določenega za odločitev, in po tem, ko upravni organ prejme pisni poziv vlagatelja. Člen 4:17(5) istega zakona določa, da vložitev tožbe zaradi nepravočasnega odločanja ne povzroči zadržanja denarne kazni. Člen 4:17(6)(c) zakona o splošnem upravnem postopku določa, da se denarna kazen ne naloži, če je vloga očitno nedopustna ali očitno neutemeljena.

22 Člen 6:2(b) navedenega zakona določa:

„Za uporabo zakonskih določb o tožbah in pritožbah je nepravočasno odločanje enakovredno sprejetju odločbe.“

23 Člen 6:12(2) istega zakona določa:

„Tožba se lahko vloži takoj, ko upravni organ ne odloči pravočasno in se izteče dvotedenski rok, ki začne teči na dan po tem, ko zadevna oseba pisno obvesti upravni organ o njegovem nedelovanju.“

24 Člen 8:55b(1) splošnega zakona o upravnem postopku določa:

„Kadar je tožba vložena zaradi nepravočasnega odločanja, upravno sodišče v skladu s členom 8:54 [tega zakona] o njej odloči v osmih tednih od datuma prejema vloge in od izpolnitve meril iz člena 6:5 [navedenega zakona], razen če meni, da je treba v zadevi razpisati obravnavo.“

25 Člen 8:55c splošnega zakona o upravnem postopku določa:

„Upravno sodišče določi tudi znesek denarne kazni, ki jo je treba plačati, če je k temu pozvano in je tožba utemeljena.“

26 Če je tožba utemeljena in ni bila vročena še nobena odločba, upravno sodišče na podlagi člena 8:55d(1) navedenega zakona upravnemu organu odredi, naj odločbo vroči v dvotedenskem roku, ki začne teči na dan po vročitvi sodbe. Upravno sodišče v skladu z odstavkom 2 tega člena hkrati s sodbo naloži dodatno denarno kazen za vsak dan zamude upravnega organa pri izvršitvi sodbe.

Zakon o tujcih

27 Člen 30(1) Vreemdelingenwet 2000 (zakon o tujcih iz leta 2000) v različici, ki se uporablja za dejansko stanje v postopku v glavni stvari (v nadaljevanju: zakon o tujcih), določa, da se prošnja za izdajo dovoljenja za začasno prebivanje prosilca za azil ne preuči, če se ugotovi, da je na podlagi Uredbe Dublin III za obravnavanje prošnje odgovorna druga država članica.

28 Člen 42(1) zakona o tujcih določa, da mora biti odločba sprejeta v šestih mesecih od prejema prošnje za začasno prebivanje prosilca za azil.

29 Člen 42(4) navedenega zakona določa, da se rok iz odstavka 1 tega člena lahko podaljša za obdobje, ki ne sme biti daljše od dodatnih devetih mesecev, če:

„a. primer vključuje zapletena dejanska in/ali pravna vprašanja;

b. veliko tujcev hkrati vloži prošnjo, zaradi česar je postopek v praksi zelo težko končati v šestmesečnem roku, ali

c. je zamudo pri obravnavanju prošnje mogoče pripisati tujcu.“

30 Člen 42(6) zakona o tujcih določa, da če se v okviru prošnje za izdajo dovoljenja za začasno prebivanje prosilca za azil na podlagi člena 30 tega zakona preučuje vprašanje, ali je treba to prošnjo sploh obravnavati, začne rok iz odstavka 1 tega člena teči šele, ko je v skladu z Uredbo Dublin III ugotovljeno, da je Kraljevina Nizozemska odgovorna za obravnavanje prošnje.

Spora o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

Zadeva C-47/17

31 Tožeča stranka v postopku v glavni stvari, ki ima sirsko državljanstvo, je 24. januarja 2016 pri državnem sekretarju na Nizozemskem vložila prošnjo za izdajo dovoljenja za začasno prebivanje prosilca za azil.

32 Istega dne je državni sekretar ob pregledu podatkovne zbirke Eurodac dobil zadetek, v katerem je bilo navedeno, da je navedena tožeča stranka 22. januarja 2016 vložila prošnjo za mednarodno zaščito v Nemčiji, kar pa zadevna oseba zanika.

33 Državni sekretar je 24. marca 2016 na podlagi člena 18(1)(b) Uredbe Dublin III pri nemških organih vložil zahtevo za ponovni sprejem tožeče stranke v postopku v glavni stvari.

34 Nemški organi so z dopisom z dne 7. aprila 2016 zahtevo za ponovni sprejem zavrnili. Nemški organi so na koncu tega dopisa navedli, da zahtevo za zdaj zavračajo, da bi spoštovali rok iz člena 25(1) Uredbe Dublin III, saj je za odgovor potrebna podrobnejša preučitev v Nemčiji, o kateri pa naj bi bili nizozemski organi obveščeni, ne da bi morali za to zaprositi.

35 Državni sekretar je 14. aprila 2016 pri nemških organih vložil prošnjo za ponovno preučitev, na katero pa ti niso odgovorili.

36 Tožeča stranka v postopku v glavni stvari je z dopisom z dne 29. avgusta 2016 državnemu sekretarju predlagala, naj obravnava njeno prošnjo in naj zavrnitev nemških organov z dne 7. aprila 2016 šteje za dokončno. Državni sekretar na ta predlog ni vsebinsko odgovoril.

37 Tožeča stranka v postopku v glavni stvari je 17. novembra 2016 pri predložitvenem sodišču vložila tožbo, v kateri se je sklicevala na neobstoj pravočasne odločitve o njeni prošnji za izdajo dovoljenja za začasno prebivanje prosilca za azil in temu sodišču predlagala, naj se državnemu sekretarju naloži plačilo denarne kazni od dneva, ko bi moral odločiti, in odredi, naj odloči v roku, ki ga bo določilo to sodišče, ter naj se mu hkrati s tem naloži dodatna denarna kazen v višini 100 EUR za vsak dan zamude.

38 Državni sekretar je 22. decembra 2016 predložitveno sodišče obvestil, da je 14. decembra 2016 zahtevo za ponovni sprejem, vloženo pri nemških organih, umaknil in da bo prošnja za azil tožeče stranke v postopku v glavni stvari tako obravnavana na podlagi *Nederlandse Algemene Asielprocedure* (nizozemski splošni azilni postopek).

39 Stranki v postopku v glavni stvari se ne strinjata glede vprašanja, ali se je rok, v katerem mora državni sekretar odločiti o prošnji za izdajo dovoljenja za začasno prebivanje prosilca za azil, ki jo je tožeča stranka v postopku v glavni stvari vložila 24. januarja 2016, medtem iztekel.

40 V zvezi s tem tožeča stranka v postopku v glavni stvari med drugim trdi, da bi morala biti po izteku rokov, določenih v Uredbi Dublin III za postopek za ponovni sprejem, odgovorna država članica določena. Če zaprošena država članica zahtevo za ponovni sprejem v roku zavrne, naj bi odgovornost odtlej nosila država članica, ki je zahtevo podala. Zato naj bi šestmesečni rok za odločitev o prošnji za azil začel teči od tega trenutka. Ker so nemški organi 7. aprila 2016 zahtevo za ponovni sprejem zavrnili, naj bi bila od tega dne za obravnavanje prošnje za azil tožeče stranke odgovorna Kraljevina Nizozemska, tako da naj bi se rok, določen za odločitev o tej prošnji, iztekel 7. oktobra 2016.

41 Nasprotno je po mnenju državnega sekretarja rok za odločitev o navedeni prošnji začel teči šele 14. decembra 2016, ko se je Kraljevina Nizozemska izrekla za odgovorno za njeno obravnavanje.

42 V teh okoliščinah je Rechtbank Den Haag (sodišče v Haagu, Nizozemska) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali mora zaprošena država članica ob upoštevanju cilja, vsebine in obsega Uredbe [Dublin III] in Direktive [2013/32] na prošnjo za ponovno preučitev iz člena 5(2) Izvedbene uredbe odgovoriti v dveh tednih?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen, ali je treba ob upoštevanju člena 5(2), zadnji stavek, Izvedbene uredbe uporabiti rok največ enega meseca iz člena 20(1)(b) Uredbe [Dublin II] (postal člen 25(1) Uredbe [Dublin III])?

3. Če je odgovor na prvo in drugo vprašanje nikalen, ali ima zaprošena država članica ob upoštevanju izraza ‚si prizadeva' iz člena 5(2) Izvedbene uredbe za odgovor na prošnjo za ponovno preučitev na voljo razumni rok?

4. Če mora zaprošena država članica na prošnjo za ponovno preučitev iz člena 5(2) Izvedbene uredbe dejansko odgovoriti v razumnem roku, ali je več kot šest mesecev, kolikor jih je preteklo v postopku v glavni stvari, še razumni rok? Če je odgovor na to vprašanje nikalen, kako je treba razumeti izraz ‚razumni rok'?

5. Če zaprošena država članica ne odgovori na prošnjo za ponovno preučitev niti v dveh tednih niti v enem mesecu niti v razumnem roku, kakšne posledice je treba izpeljati iz tega? Je v tem primeru za vsebinsko preučitev prošnje za azil, ki jo je vložil tujec, odgovorna država članica prosilka ali je odgovorna zaprošena država članica?

6. Če je treba šteti, da postane zaradi neobstoja pravočasnega odgovora na prošnjo za ponovno preučitev iz člena 5(2) Izvedbene uredbe za vsebinsko preučitev prošnje za azil odgovorna zaprošena država članica, v kakšnem roku mora država članica prosilka, torej tožena stranka iz postopka v glavni stvari, o tej informaciji obvestiti tujca?"

Zadeva C-48/17

43 Tožeča stranka v postopku v glavni stvari, ki ima eritrejsko državljanstvo, je 22. septembra 2015 pri državnem sekretarju na Nizozemskem vložila prošnjo za izdajo dovoljenja za začasno prebivanje prosilca za azil. Glede na podatkovno zbirko Eurodac je 9. junija 2015 že vložila prošnjo za mednarodno zaščito v Švici. Poleg tega je iz spisa, predloženega Sodišču, razvidno, da je tožeča stranka v postopku v glavni stvari maja 2015 prek Sredozemskega morja prišla v Italijo, kjer pa ji, kot kaže, niso odvzeli prstnih odtisov in ni vložila prošnje za mednarodno zaščito.

44 Državni sekretar je 20. novembra 2015 na podlagi člena 18(1)(b) Uredbe Dublin III pri švicarskih organih vložil zahtevo za ponovni sprejem tožeče stranke v postopku v glavni stvari.

45 Švicarski organi so 25. novembra 2015 to zahtevo zavrnili, ker so v okviru postopka za določitev države članice, ki je odgovorna za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo je tožeča stranka vložila v Švici, vložili zahtevo za sprejem ali ponovni sprejem pri italijanskih organih, na katero niso prejeli odgovora, tako da naj bi Italijanska republika s 1. septembrom 2015 postala odgovorna za obravnavanje te prošnje.

46 Državni sekretar je 27. novembra 2015 pri italijanskih organih vložil zahtevo za ponovni sprejem tožeče stranke v postopku v glavni stvari.

47 Italijanski organi so to zahtevo 30. novembra 2015 zavrnili.

48 Državni sekretar je 1. decembra 2015 pri italijanskih organih vložil prošnjo za ponovno preučitev, 18. januarja 2016 pa je tem organom poslal opomin.

49 Italijanski organi so navedeni prošnji 26. januarja 2016 ugodili.

50 Državni sekretar je z odločbo z dne 19. aprila 2016 zavrnil obravnavo prošnje za izdajo dovoljenja za začasno prebivanje prosilca za azil, ki jo je vložila tožeča stranka v postopku v glavni stvari, z obrazložitvijo, da je za obravnavanje navedene prošnje odgovorna Italijanska republika.

51 Tožeča stranka v postopku v glavni stvari je zoper to odločbo pri predložitvenem sodišču vložila tožbo. Poleg tega je sodišču, pristojnemu za izdajo začasnih odredb, predlagala, naj z začasno odredbo državnemu sekretarju prepove, da jo odstrani pred iztekom štiritedenskega roka od dneva, ko bo predložitveno sodišče odločilo o tožbi. Sodišče, pristojno za izdajo začasnih odredb, je s sklepom z dne 30. junija 2016 temu predlogu za izdajo začasne odredbe ugodilo.

52 Stranki v postopku v glavni stvari se med drugim ne strinjata glede vprašanja, ali je tožena stranka postala odgovorna za obravnavanje prošnje za izdajo dovoljenja za začasno prebivanje prosilca za azil, ki jo je tožeča stranka v postopku v glavni stvari vložila po tem, ko so italijanski organi najprej zavrnili zahtevo za sprejem ali ponovni sprejem, ki jo je vložil državni sekretar, nato pa niso v predpisanem roku odgovorili na prošnjo za ponovno preučitev.

53 V teh okoliščinah je Rechtbank Den Haag (sodišče v Haagu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo šest vprašanj za predhodno odločanje, ki so v bistvu enaka vprašanjem, postavljenim v zadevi C-47/17, pri čemer je, prvič, rok v četrtem vprašanju prilagojen dejanskemu stanju v zadevi C-48/17 z navedbo roka sedmih tednov in pol ter, drugič, peto vprašanje v tej zadevi zajema le primer prekoračenja dvotedenska roka oziroma razumnega roka.

Postopek pred Sodiščem

54 S sklepom predsednika Sodišča z dne 13. februarja 2017 sta bili zadevi C-47/17 in C-48/17 združeni za pisni in ustni del postopka ter izdajo sodbe.

55 Predložitveno sodišče je v predlogu za sprejetje predhodne odločbe v zadevi C-47/17 predlagalo uporabo hitrega postopka iz člena 105(1) Poslovnika Sodišča. Ta predlog je bil zavrnjen s sklepom predsednika Sodišča z dne 15. marca 2017, X (C-47/17 in C-48/17, neobjavljen, EU:C:2017:224). Čeprav je bilo sprva glede na položaj tožeče stranke v postopku v glavni stvari v zadevi C-47/17 odločeno, da se bosta ti zadevi obravnavali prednostno, je ta v pisnem stališču Sodišče obvestila, da so nizozemski organi po vložitvi predloga za sprejetje predhodne odločbe ugodili njeni prošnji za azil,

zaradi česar se spor o glavni stvari nanaša le še na finančno nadomestilo za nesprejetje odločitve o tej prošnji v ustreznem roku. Ker prednostno obravnavanje v takih okoliščinah ni bilo več upravičeno, je bilo odločeno, da se bo to končalo in da bo zadeva obravnavana po rednem postopku.

Vprašanja za predhodno odločanje

56 Predložitveno sodišče z vprašanji, ki jih je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 5(2) Izvedbene uredbe razlagati tako, da mora – v okviru postopka določitve države članice, ki je pristojna za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito – država članica, pri kateri je bila vložena zahteva za sprejem ali ponovni sprejem v skladu s členom 21 ali členom 23 Uredbe Dublin III, ki je to zahtevo zavrnila v roku iz člena 22 ali člena 25 te uredbe in pri kateri je bila nato vložena prošnja za ponovno preučitev v skladu s členom 5(2) Izvedbene uredbe, na to prošnjo odgovoriti v določenem roku. Če je tako, se sprašuje, kakšen je ta rok in kakšne so posledice, če zaprošena država članica na prošnjo države članice prosilke za ponovno preučitev ne odgovori v navedenem roku.

57 V zvezi s tem je treba opozoriti, da morajo biti postopki za sprejem in ponovni sprejem oseb obvezno izvedeni v skladu s pravili, določenimi med drugim v poglavju VI Uredbe Dublin III, in da morajo biti izvedeni zlasti ob spoštovanju več zavezujočih rokov (glej v tem smislu sodbo z dne 26. julija 2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, točki 49 in 50, ter z dne 25. januarja 2018, Hasan, C-360/16, EU:C:2018:35, točka 60).

58 Člen 21(1) Uredbe Dublin III tako določa, da je treba zahtevo za sprejem podati čim hitreje, vsekakor pa tri mesece od datuma, na katerega je bila prošnja za mednarodno zaščito vložena. Ne glede na ta prvi rok je treba v primeru zadetka v sistemu Eurodac, ki se ujema s podatki, zabeleženimi v skladu s členom 14 Uredbe Eurodac, to zahtevo podati v dveh mesecih od prejema tega zadetka.

59 Podobno člen 23(2) Uredbe Dublin III določa, da se zahteva za ponovni sprejem zadevne osebe poda čim hitreje oziroma vsekakor v dveh mesecih od prejema zadetka Eurodac, kot je opredeljeno v členu 9(5) Uredbe Eurodac. Če ta zahteva temelji na dokazih, ki niso pridobljeni iz sistema Eurodac, se zaprošeni državi članici pošlje v treh mesecih od datuma, ko je bila v smislu člena 20(2) Uredbe Dublin III vložena prošnja za mednarodno zaščito.

60 V zvezi s tem je treba poudariti, da je zakonodajalec Unije določil učinke izteka teh rokov, tako da je v členu 21(1), tretji pododstavek, Uredbe Dublin III in v členu 23(3) te uredbe pojasnil, da je, kadar navedene zahteve niso podane v navedenih rokih, za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito odgovorna država članica prosilka.

61 Poleg tega je zakonodajalec Unije določil take zavezujoče roke in učinke izteka teh rokov tudi glede odgovora na zahtevo za sprejem ali ponovni sprejem.

62 Namreč, po eni strani glede odgovora na zahtevo za sprejem člen 22(1) Uredbe Dublin III določa, da zaprošena država članica preveri, kar je potrebno, in se o tej zahtevi odloči v dveh mesecih od datuma, ko je prejela zahtevo.

63 Člen 22(6) Uredbe Dublin III določa, da kadar država članica prosilka prosi za nujen odgovor v skladu z določbami člena 21(2) te uredbe, se zaprošena država članica kar najbolj potrudi, da bi spoštovala zahtevani rok, ki pa je najmanj en teden. V izrednih primerih, v katerih se lahko dokaže, da je obravnavanje zahteve za sprejem prosilca posebej zapleteno, lahko zaprošena država članica odgovori po zahtevanem roku, vendar vsekakor najpozneje v enem mesecu. V takih primerih mora država članica, na katero je zahteva naslovljena, državi članici, ki daje zahtevo, v prvotno zahtevanem roku sporočiti svojo odločitev, da bo svoj odgovor odložila.

64 Člen 22(7) Uredbe Dublin III določa, da je opustitev ukrepanja v dvomesečnem roku iz odstavka 1 tega člena in enomesečnem roku iz odstavka 6 navedenega člena enakovredna sprejetju zahteve in posledica tega je obveznost sprejema zadevne osebe, vključno z obveznostjo zagotovitve ustrezne ureditve za njen prihod.

65 Po drugi strani glede odgovora na zahtevo za ponovni sprejem člen 25(1) Uredbe Dublin III določa, da država članica, na katero je zahteva naslovljena, ustrezno preveri in sprejme odločbo o zahtevi čim prej in nikakor ne pozneje od enega meseca od datuma prejetja zahteve. Če zahteva temelji na podatkih, pridobljenih iz sistema Eurodac, se ta rok skrajša na dva tedna.

66 Člen 25(2) Uredbe Dublin III določa, da je opustitev ukrepanja v roku enega meseca oziroma dveh tednov iz odstavka 1 tega člena enakovredna sprejetju zahteve, posledica tega pa je obveznost ponovnega sprejema zadevne osebe, vključno z obveznostjo zagotovitve ustrezne ureditve za njen prihod.

67 Glede posledic, ki jih člen 22(7) in člen 25(2) Uredbe Dublin III pripisujeta neodgovoru na zahtevo za sprejem ali ponovni sprejem ob izteku zavezujočih rokov iz člena 22(1) in (6) ter člena 25(1) te uredbe, je treba poudariti, da se tem posledicam ni mogoče izogniti s pošiljanjem zgolj formalističnega odgovora državi članici prosilki. Iz navedenega člena 22(1) in iz navedenega člena 25(1) namreč nedvoumno izhaja, da mora zaprošena država članica ob upoštevanju teh zavezujočih rokov preveriti vse, kar je potrebno, da lahko odloči o zahtevi za sprejem ali ponovni sprejem. V členu 5(1) Izvedbene uredbe je poleg tega natančneje navedeno, da je treba v negativnem odgovoru na to zahtevo podrobno navesti vse razloge za zavrnitev.

68 Člen 29(2) Uredbe Dublin III določa, da kadar se predaja ne opravi v roku šestih mesecev, je država članica, ki je odgovorna za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, oproščena svoje obveznosti sprejema ali ponovnega sprejema zadevne osebe, odgovornost pa se nato prenese na državo članico prosilko. Ta rok se lahko podaljša na največ eno leto, če predaja ni bila mogoča, ker je zadevna oseba v zaporu, ali na največ osemnajst mesecev, če zadevna oseba pobegne.

69 Iz določb, navedenih v točkah od 58 do 68 te sodbe, je razvidno, da je zakonodajalec Unije z njimi postopka za sprejem in ponovni sprejem uredil z nizom zavezujočih rokov, ki odločilno prispevajo k uresničevanju cilja hitre obravnave prošenj za mednarodno zaščito, navedenega v uvodni izjavi 5 Uredbe Dublin III, z zagotovitvijo, da se bosta ta postopka izvajala brez nepotrebnega odlašanja (glej v tem smislu sodbe z dne 26. julija 2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, točki 53 in 54; z dne 25. oktobra 2017, Shiri, C-201/16, EU:C:2017:805, točka 31, in z dne 25. januarja 2018, Hasan, C-360/16, EU:C:2018:35, točka 62).

70 Ta niz zavezujočih rokov kaže na pomen, ki ga zakonodajalec Unije pripisuje hitri določitvi države članice, ki je odgovorna za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, in na to, da mora po mnenju tega zakonodajalca ob upoštevanju cilja zagotavljanja učinkovitega dostopa do postopkov za priznanje mednarodne zaščite in neogrožanja hitre obravnave prošenj za mednarodno zaščito take prošnje po potrebi obravnavati država članica, ki ni tista, ki je bila določena za odgovorno na podlagi meril iz poglavja III te uredbe.

71 Vprašanja za predhodno odločanje, kakor so bila preoblikovana v točki 56 te sodbe, ki se nanašajo na roke, ki se uporabljajo v postopku ponovne preučitve iz člena 5(2) Izvedbene uredbe, je treba analizirati ob upoštevanju teh ugotovitev.

72 Člen 5(2) Izvedbene uredbe določa, da lahko država članica prosilka, kadar meni, da zavrnitev sprejema ali ponovnega sprejema prosilca s strani zaprošene države članice temelji na napačni oceni, ali kadar lahko predloži dodatna dokazila, zadnjenavedeno državo članico prosi za ponovno preučitev svoje zahteve za sprejem ali ponovni sprejem. To možnost je treba uveljaviti v roku treh tednov po prejemu negativnega odgovora zaprošene države članice. Zadnjenavedena si mora prizadevati, da odgovori

v roku dveh tednov. Vendar pa ta dodatni postopek ne podaljšuje rokov, določenih v členu 18(1) in (6) ter členu 20(1)(b) Uredbe Dublin II, ki zdaj ustrezata členu 22(1) in (6) ter členu 25(1) Uredbe Dublin III.

73 Ugotoviti je treba, da je že iz besedila člena 5(2) Izvedbene uredbe razvidno, da možnost države članice prosilke, da pri zaprošeni državi članici po tem, ko je ta zavrnila njeno zahtevo za sprejem ali ponovni sprejem, vloži prošnjo za ponovno preučitev, pomeni „dodaten postopek“. To določbo je treba – glede na to, da se z Izvedbeno uredbo v skladu z njeno uvodno izjavo 1 zagotavlja učinkovita uporaba Uredbe Dublin II, ki je bila razveljavljena in nadomeščena z Uredbo Dublin III – razlagati v skladu z določbami zadnjenavedene uredbe in s cilji, ki jim ta sledi.

74 Člen 5(2) Izvedbene uredbe je treba zato razlagati tako, da je trajanje dodatnega postopka ponovne preučitve, ki ni obvezen postopek, določeno strogo in predvidljivo, in sicer tako zaradi pravne varnosti vseh zadevnih strank kot zaradi zagotavljanja usklajenosti z natančnim časovnim okvirom, določenim z Uredbo Dublin III, in zato, da ne bi bil ogrožen cilj hitre obravnave prošenj za mednarodno zaščito, ki mu ta uredba sledi. Postopek ponovne preučitve, ki bi trajal nedoločen čas, zaradi česar ne bi bilo odločeno o tem, katera država članica je odgovorna za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, s čimer bi bilo obravnavanje take prošnje odloženo za dlje časa ali morda celo za nedoločen čas, ne bi bil združljiv s tem ciljem hitre obravnave.

75 Navedeni cilj, ki je podlaga tudi za člen 5(2) Izvedbene uredbe, se v skladu z besedilom te določbe odraža v strogem časovnem okviru z določitvijo tritedenskega roka, ki se državi članici prosilki priznava za naslovitev prošnje za ponovno preučitev na zaprošeno državo članico, in dvotedenskega roka za morebiten odgovor zadnjenavedene na navedeno prošnjo.

76 Tako je, prvič, iz besedila člena 5(2), drugi stavek, Izvedbene uredbe nedvoumno razvidno, da je treba možnost, ki je državi članici prosilki dana s tem členom 5(2), da zaprošeno državo članico zaprosi za ponovno preučitev svoje zahteve za sprejem ali ponovni sprejem, uveljaviti v treh tednih od prejema negativnega odgovora na to zahtevo. Iz tega izhaja, da država članica prosilka po izteku tega zavezujočega roka to možnost izgubi.

77 Drugič, glede roka, ki ga ima zaprošena država članica na voljo, da odgovori na prošnjo za ponovno preučitev, člen 5(2), tretji stavek, Izvedbene uredbe določa, da si ta država prizadeva odgovoriti v roku dveh tednov. Ta določba naj bi zaprošeno državo članico spodbujala k temu, da lojalno sodeluje z državo članico prosilko tako, da v roku iz te določbe ponovno preuči zahtevo zadnjenavedene države članice za sprejem ali ponovni sprejem zadevne osebe, vendar ni namen te določbe, da se z njo uvede pravna obveznost odgovora na prošnjo za ponovno preučitev s tem, da v nasprotnem primeru odgovornost za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito preide na zaprošeno državo članico.

78 Ta ugotovitev je potrjena s tem, da člen 5(2) Izvedbene uredbe drugače od člena 22(7) in člena 25(2) Uredbe Dublin III ne določa, da bi se v primeru, da odgovora ob izteku dvotedenskega roka ne bi bilo, štelo, da je zahtevi ugodeno, kar bi povzročilo obveznost sprejema ali ponovnega sprejema zadevne osebe.

79 Takih posledic prav tako ni mogoče pripisati neobstoju odgovora zaprošene države članice na prošnjo države članice prosilke za ponovno preučitev v roku enega meseca, ki je določen v členu 25(1) Uredbe Dublin III in na katerega se predložitveno sodišče sklicuje v drugem vprašanju. Poleg tega, da bi bila taka razlaga v nasprotju z besedilom člena 5(2) Izvedbene uredbe, zadnji stavek te določbe izrecno določa, da dodatni postopek ponovne preučitve ne podaljšuje rokov, ki jih ima zaprošena država članica na voljo za odgovor na zahtevo za sprejem ali ponovni sprejem v skladu s členom 22(1) in (6) ter členom 25(1) Uredbe Dublin III, to pa so roki, ki so bili po definiciji spoštovani, kadar država članica prosilka prosi za ponovno preučitev.

80 Iz člena 5(2) Izvedbene uredbe tako izhaja, da če je zaprošena država članica po potrebnih preverjanjih podala negativen odgovor na zahtevo za sprejem ali ponovni sprejem v rokih, ki so za to določeni z Uredbo Dublin III, dodatni postopek ponovne preučitve ne more povzročiti posledic iz člena 22(7) in člena 25(2) te uredbe.

81 Tretjič, glede vprašanja, kakšen je torej pravni pomen dvotedenskega roka iz člena 5(2), tretji stavek, Izvedbene uredbe in katere posledice se pripisujejo izteku tega roka, je treba opozoriti, da je treba to določbo, kakor je bilo navedeno v točki 73 te sodbe, razlagati v skladu z določbami Uredbe Dublin III in cilji, ki jim ta sledi, zlasti s ciljem, navedenim v uvodnih izjavah 4 in 5 te uredbe, da se določi jasen in izvedljiv način za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, da bi se zagotovil učinkovit dostop do postopkov za priznanje take zaščite in neogrožanje hitrega obravnavanja prošenj za mednarodno zaščito.

82 Ta cilj Uredbe Dublin III pa ne bi bil spoštovan, če bi se člen 5(2) Izvedbene uredbe razlagal tako, da je dvotedenski rok iz te določbe zgolj okviren, zaradi česar dodatni postopek ponovne preučitve ne bi bil omejen z nobenim rokom za odgovor ali pa bi bil omejen le z „razumnim“ rokom za odgovor, katerega trajanje ni vnaprej določeno, na katerega se nanašata tretje in četrto vprašanje za predhodno odločanje ter ki bi ga morala nacionalna sodišča presojati v vsakem posameznem primeru ob upoštevanju vseh okoliščin posamezne zadeve.

83 Uporaba takega „razumnega“ roka za odgovor bi namreč povzročila veliko pravno negotovost, saj ne organi zadevnih držav članic ne prosilci za mednarodno zaščito ne bi mogli vnaprej predvideti natančne dolžine tega roka v danem položaju, kar bi lahko poleg tega te prosilce vodilo do predložitve zadeve nacionalnim sodiščem, da bi ta preverila spoštovanje navedenega roka, in torej spodbujalo k sprožanju sodnih postopkov, ki bi še dodatno zakasnili določitev države članice, ki je odgovorna za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito.

84 Tako bi bila razlaga člena 5(2) Izvedbene uredbe, v skladu s katero bi bil dodatni postopek ponovne preučitve omejen le z „razumnim“ rokom za odgovor, katerega dolžina ni vnaprej določena, v nasprotju s cilji Uredbe Dublin III, bila pa bi tudi nezdružljiva s splošno sistematiko postopkov sprejema in ponovnega sprejema, kakor sta zasnovana s to uredbo in ki ju je zakonodajalec Unije posebej omejil z roki, ki so jasno določeni, predvidljivi in razmeroma kratki.

85 V zvezi s tem je treba še navesti, da se ti zadevi razlikujeta od tistih, v katerih je Sodišče uporabilo pojem „razumni rok“. Namreč, medtem ko v zadnjenavedenih zadevah ni bilo določb prava Unije, ki bi urejale zadevni rok (glej zlasti sodbe z dne 28. februarja 2013, Réexamen Arango Jaramillo in drugi/EIB, C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, točke 5, 28 in 33; z dne 16. julija 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, točki 44 in 48; z dne 5. aprila 2016, Aranyosi in Căldăraru, C-404/15 in C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, točki 97 in 104; z dne 14. junija 2016, Marchiani/Parlament, C-566/14 P, EU:C:2016:437, točke 89 in od 95 do 97; z dne 13. septembra 2017, Khir Amayry, C-60/16, EU:C:2017:675, točka 41; z dne 12. aprila 2018, A in S, C-550/16, EU:C:2018:248, točki 45 in 61, ter z dne 27. junija 2018, Diallo, C-246/17, EU:C:2018:499, točki 58 in 69), pa je Komisija v členu 5(2) Izvedbene uredbe določila natančen rok dveh tednov, v katerem si mora zaprošena država članica prizadevati, da odgovori na prošnjo za ponovno preučitev, ki jo nanjo naslovi država članica prosilka.

86 V teh okoliščinah je treba člen 5(2), tretji stavek, Izvedbene uredbe razlagati tako, da se z iztekom dvotedenskega roka za odgovor, določenega v tej določbi, dokončno konča dodatni postopek ponovne preučitve, ne glede na to, ali je zaprošena država članica v tem roku odgovorila na prošnjo države članice prosilke za ponovno preučitev.

87 Zato je treba šteti, da je država članica prosilka odgovorna za obravnavanje zadevne prošnje za mednarodno zaščito, razen če ima na voljo še dovolj časa, da v zavezujočih rokih, ki so za to določeni v členu 21(1) in členu 23(2) Uredbe Dublin III, vloži novo zahtevo za sprejem ali ponovni sprejem.

88 Četrtič, navesti je treba, da rok za odgovor, ki je določen v členu 22(1) in (6) Uredbe Dublin III oziroma v členu 25(1) te uredbe, ne vpliva na računanje rokov, ki so določeni za dodatni postopek ponovne preučitve. Razlaga člena 5(2) Izvedbene uredbe v smislu, da lahko ta postopek poteka le v mejah, začrtanih z določbami Uredbe Dublin III, tako da naj bi bil ta postopek mogoč le, če zaprošena država članica ni izčrpala roka, določenega za njen odgovor na zahtevo za sprejem ali ponovni sprejem, bi namreč v praksi občutno ovirala uporabo navedenega postopka in torej ni mogoče šteti, da bi bila koristna za izvajanje Uredbe Dublin III.

89 Zato ima država članica prosilka pravico na zaprošeno državo članico nasloviti prošnjo za ponovno preučitev v roku, določenem v členu 5(2), drugi stavek, Izvedbene uredbe, in sicer v treh tednih od prejema negativnega odgovora zaprošene države članice, tudi če bi se ta dodatni postopek ponovne preučitve ob izteku roka dveh tednov iz člena 5(2), tretji stavek, Izvedbene uredbe končal po izteku rokov, določenih v členu 22(1) in (6) Uredbe Dublin III oziroma v členu 25(1) te uredbe.

90 Ob upoštevanju vseh zgoraj navedenih preudarkov je treba na postavljena vprašanja odgovoriti, da:

– je treba člen 5(2) Izvedbene uredbe razlagati tako, da si mora v okviru postopka določitve države članice, ki je pristojna za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, država članica, pri kateri je vložena zahteva za sprejem ali ponovni sprejem v skladu s členom 21 ali členom 23 Uredbe Dublin III in ki je – potem ko je opravila potrebna preverjanja – nanjo odgovorila negativno v rokih, določenih v členu 22 oziroma v členu 25 zadnjenavedene uredbe, nato pa je bila pri njej vložena prošnja za ponovno preučitev v skladu z navedenim členom 5(2), prizadevati, da v duhu lojalnega sodelovanja na zadnjenavedeno prošnjo odgovori v roku dveh tednov, in

– kadar zaprošena država članica na navedeno prošnjo ne odgovori v tem roku dveh tednov, se dodatni postopek ponovne preučitve dokončno konča, tako da je treba šteti, da je od izteka navedenega roka za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito odgovorna država članica prosilka, razen če ima ta še dovolj časa, da v zavezujočih rokih, ki so za to določeni v členu 21(1) in členu 23(2) Uredbe Dublin III, vloži novo zahtevo za sprejem ali ponovni sprejem.

Stroški

91 Ker je ta postopek za stranke v postopkih v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

Člen 5(2) Uredbe Komisije (ES) št. 1560/2003 z dne 2. septembra 2003 o podrobnih pravilih za uporabo Uredbe Sveta (ES) No 343/2003 o določitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države, kakor je bila spremenjena z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 118/2014 z dne 30. januarja 2014, je treba razlagati tako, da si mora v okviru postopka določitve države članice, ki je pristojna za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, država članica, pri kateri je vložena zahteva za sprejem ali ponovni sprejem v skladu s členom 21 ali členom 23 Uredbe (EU) št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, in ki je – potem ko je opravila potrebna preverjanja – nanjo odgovorila negativno v rokih, določenih v členu 22 oziroma v členu 25 zadnjenavedene uredbe, nato pa je bila pri njej vložena prošnja za ponovno preučitev v skladu z navedenim členom 5(2), prizadevati, da v duhu lojalnega sodelovanja na zadnjenavedeno prošnjo odgovori v roku dveh tednov.

Kadar zaprošena država članica na navedeno prošnjo ne odgovori v tem roku dveh tednov, se dodatni postopek ponovne preučitve dokončno konča, tako da je treba šteti, da je od izteka navedenega roka za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito odgovorna država članica prosilka, razen če ima ta še dovolj časa, da v zavezujočih rokih, ki so za to določeni v členu 21(1) in členu 23(2) Uredbe št. 604/2013, vloži novo zahtevo za sprejem ali ponovni sprejem.

Podpisi